

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

**IKVD aktualitātes
2020./2021.mācību gadā.
Audzināšanas darba plānošana un
īstenošana izglītības iestādēs**

Rolands Ozols
Kvalitātes novērtēšanas departamenta direktors

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

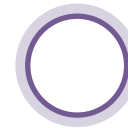
Šodien

Audzināšana

Izglītības
kvalitāte un
audzināšana

Audzināšana
un kvalitātes
vērtēšana

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Kādēļ mēs runājam par audzināšanu pedagoģijā un izglītības iestādēs?

1. Pedagoģijas kā zinātnes priekšmets ir audzināšana, un tas nozīmē, ka ikviens pedagogs iesaistās audzināšanā sadarbībā ar vecākiem un pašu izglītojamo.
2. Izglītības procesā sasniedzamais rezultāts ir izglītojamā personība, kurai ir noteiktas zināšanas, prasmes un attieksmes, tādēļ mācības un audzināšana ir vienots process.
3. Pedagogam ir pieejami dažādi instrumenti audzināšanai. Piemēram:
 - 3.1. mācību saturs, kuru apgūst izglītojamie,
 - 3.2. sasniedzamie rezultāti, kurus pedagogs izvirza izglītojamiem,
 - 3.3. ikdienas mācību process mācību stundā,
 - 3.4. īpaši rīkoti pasākumi un aktivitātes izglītības iestādē,
 - 3.5. vērtēšanas kārtība, tai skaitā pedagoga sniegta atgriezeniskā saite,
 - 3.6. pedagoga personība, u.c.

Mācību stunda un audzināšana

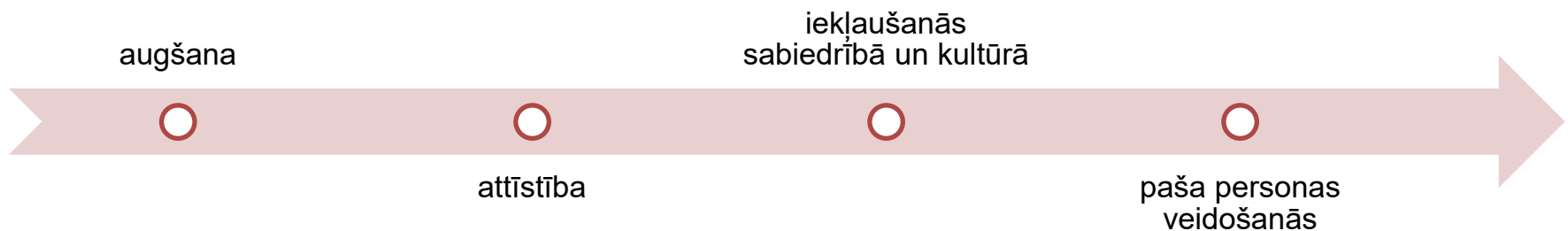
1. Ar skaidri saprotamu mērķi / izglītojamiem saprotamu sasniedzamo rezultātu.
2. Tajā ir 3 pamatdaļas (ierosināšana, apjēgšana un refleksija)
3. Pedagogcentrēta, izglītojamo centrēta vai izglītojamo vadīta (pašvadīta).
4. Tā ir / nav pielāgota izglītojamo spējām, vajadzībām un interesēm, t.i.:
 - mācību saturā
 - sasniedzamajā rezultātā (dažādi grūtības līmeņi)
 - mācību procesā
 - (a) veidota ar noteiktu mācīšanas un mācīšanās pieeju jeb tās pamatā ir mācību stundas struktūra, kura vienlaikus ir audzināšanas instruments (9G, 5E, Klafki, Šulcs, Kolbs u.c.),
 - (b) izmantotas atbilstošas mācīšanas stratēģijas, metodes un metodiskie paņēmieni, kuri atbilst audzināšanas mērķim, vecumposma vajadzībām. u.c.
 - Respektējot izglītojamo gatavības līmeni mācīties (atbilstoši uzdevumu veidi)
 - Ņemot vērā izglītojamo intereses
 - Izglītojamo mācīšanās vajadzības (vides iekārtojumā, uztverē u.c.)
5. Tajā tiek sniegta un saņemta uz izaugsmi vērsta atgriezeniskā saite.
6. Tajā ir novērojama pedagoga un izglītojamo sekmīga sadarbība.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Audzināšana

Audzināšana ir mērķtiecīgi organizēta izglītības procesa neatņemama sastāvdaļa, izglītojamā vispusīgas, tajā skaitā tikumiskās, attīstības veicināšana un attieksmju veidošana. Audzināšana ir virzīta uz sociālās un kultūras pieredzes ieguvu, izglītojamo emocionālā intelekta attīstību un pašregulāciju, vērtību sistēmas veidošanos un tikumu izkopšanu (vērtībizglītošanu) attiecību veidošanai, sadarbībai, pilsoniski atbildīgai un veiksmīgai dzīvei sabiedrībā (Latvijas Vēstnesis, 2016).

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Audzināšana un normatīvie dokumenti (I)

- Latvijas Republikas Satversme
- Izglītības likums
 - **izglītība** — sistematizētu zināšanu un prasmju apguves un attieksmju veidošanas process un tā rezultāts. Izglītības process ietver mācību un audzināšanas darbību. Izglītības rezultāts ir personas zināšanu, prasmju un attieksmju kopums.
- Ministru kabineta 2016.gada 15.jūlija noteikumi Nr. 480 «Izglītojamo audzināšanas vadlīnijas un informācijas, mācību līdzekļu, materiālu un mācību un audzināšanas metožu izvērtēšanas kārtība» u.c.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Audzināšana un normatīvie dokumenti (II)

Vidējā izglītība:

-Ministru kabineta 2019.gada 3.septembra noteikumi Nr.416 (stājas spēkā 2020.gada 1.septembrī) «Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem»

-Ministru kabineta 2013.gada 21.maija noteikumi Nr.281 (zaudēja spēku 2020.gada 1.septembrī) «Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu, mācību priekšmetu standartiem un izglītības programmu paraugiem»

Pamatizglītība:

-Ministru kabineta 2018.gada 27.novembra noteikumi Nr.747 (stājas spēkā 2020.gada 1.septembrī) «Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem»

-Ministru kabineta 2014.gada 12.augusta noteikumi Nr.468 (zaudēja spēku 2020.gada 1.septembrī) «Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem»

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Audzināšanas darba īstenošanas pieejas

Audzināšanas process

Socializācija sabiedrības kultūras un
tradīciju pārmantošanai

Rakstura veidošanas pieeja

Ieradumu veidošanas pieeja

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Audzināšana: 15.07.2016. MK noteikumi Nr. 480

Izglītības procesā sasniedzamais rezultāts ir skolēna personība un tai piemītoši tikumi.

Izglītības iestāde izstrādā:

- audzināšanas darba virzienus audzināšanas mērķa un uzdevumu īstenošanai triju gadu periodam,
- plānu katram mācību gadam, nosakot atbildīgo par plāna īstenošanu, koordinēšanu un uzraudzību,
- sistemātiski organizē audzināšanas darba izvērtējumu (tajā skaitā pedagogu pašnovērtējumu) un analīzi.

Visu šo procesu un dokumentu centrā un kā sasniedzamais rezultāts ir skolēna personības attīstība un mērķtiecīga un vienota izglītības iestādes darbība, attīstot, pilnveidojot skolēnu personību, nevis tikai klases audzinātāju darbība vai tikai konkrēti ārpusklases pasākumi kā rādītājs pedagogu audzināšanas darbam.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Audzināšanas darba plānošana

Audzināšanas darba virzienus 3 gadiem var noteikt:

- Atsevišķā dokumentā, kas nosaka audzināšanas jautājumus;
- Iekļaujot kādā no esošajiem dokumentiem (piemēram, izglītības iestādes attīstības plānošanas dokumentā u.c.).

Audzināšanas plānu vienam mācību gadam var veidot:

- Iekļaujot to dokumentā, kas nosaka audzināšanas virzienus 3 gadiem kā tā daļu;
- Integrēti iekļaujot izglītības iestādes darba plānā mācību gadam, ko apstiprina direktors;
- Citā veidā, kurš ir ērts un parocīgs izglītības iestādei un ņem vērā izvirzītos nosacījumus.

Audzināšanas darba analīzes rezultāti, sākot ar 2020./2021.māc.g. tiek atspoguļoti izglītības iestādes pašnovērtējuma ziņojumā vispārīgajā daļā.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Audzināšanas darba plānošana un īstenošana

1. 15.07.2016. MK noteikumi Nr. 480 nosaka:
 - valsts svētkus, atceres un atzīmējamās dienas un valsts simbolu (valsts karoga, valsts himnas, valsts ģerboņa) lietošanu izglītības iestādē.
 - svinīgos pasākumus, kuri ir organizējami izglītības iestādē;
 - pasākumus, kurus organizē pašas izglītības iestādes vai piedalās valsts rīkotajās aktivitātēs un to forma var būt ļoti dažāda – tematiska mācību stunda u.c.
2. Šie noteiktie pasākumi ir daļa no ikgadējā audzināšanas darba plāna.
3. Izglītības iestādē nav vajadzīga atsevišķa audzināšanas programma, jo mācības un audzināšana ir vienots izglītības process.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Izglītības kvalitāte un audzināšana

Izglītības kvalitāte un audzināšana

Jomas

Atbilstība mērķiem

Kvalitatīvas mācības

Iekļaujoša vide

Labā pārvaldība

Kritēriji

Kompetences un sasniegumi
2023./2024. (3.1., 3.2., 4.3.)

Mācīšana un mācīšanās
2022./2023.
(2.1., 2.2., 2.3., 4.1., 4.3., 4.4., 4.5., 4.6.)

Pieejamība
2023./2024. (dibinātāja darbība)

Administratīvā efektivitāte
2020./2021. (NEVIS)

Izglītības turpināšana un nodarbinātība
2023./2024.(4.4.)

Skolotāju profesionālā kapacitāte
2020./2021. (6.2., 7.1., 7.2.)

Drošība un psiholoģiskā labklājība
2021./2022.
(4.1., 4.2., 5.1.)

Vadības profesionālā darbība
2020./2021. (NEVIS)

Vienlīdzība un iekļaušana
2021./2022 (4.1., 4.2., 4.5., 4.6.)

Izglītības programmu īstenošana
2021./2022. (1., 4.3.)

Infrastruktūra un resursi
2021./2022. (5.2., 6.1.)

Atbalsts un sadarbība
2020./2021. (4.7., 7.1., 7.2., 7.3.)

Risku identificēšanas sistēma

1. Izglītojamo īpatsvars ar zemiem sasniegumiem valsts pārbaudes darbos;
2. Izglītojamie, kuri ir atstāti uz otru gadu tajā pašā klasē;
3. Izglītojamie, kuri bez attaisnojoša iemesla ilgstoši neapmeklē izglītības iestādi;
4. Absolventu proporcija (uzņemtie izglītojamie/izglītību ieguvušie).

5. Visu izglītības programmas mācību plānā esošo mācību priekšmetu īstenošana.

6. Izglītojamie, kuriem sniegts atbalsts.

7. Pedagogu un izglītojamo proporcija;
8. Izglītojamo un atbalsta personāla proporcija;
9. Pedagogu mainība;
10. Apvienoto klašu skaits.

Iekļautie jēdzieni

Kompetence (lietpratība), caurviju prasmes, mācību sasniegumi, skolēnu zināšanu un prasmju diagnostika, iekļaujoša izglītība, vienlīdzība.

Mācības, izglītības programma, mācīšanās paņēmieni, klasvadības paņēmieni, pozitīva uzvedība, sasniedzamais rezultāts, jēgpilni uzdevumi, snieguma apraksts, izziņas līmeņi, attīstoša atgriezeniskā saite, diferencēšana, atbalsta personāls.

Psiholoģiskā labklājība (labbūtība), mobings, fiziskā drošība, emocionālā drošība, kopiena, piederības sajūta, informācijas un komunikāciju tehnoloģijas (IKT), mācīšanās zonas.

Administratīvais darbs, skolas vadības komanda, mācīšanās vide, mācīšanās organizācija, vīzija, profesionālās izdegšanas riski, pārmaiņu vadība, komanddarbs, profesionālā pilnveide.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Izglītības programmu īstenošana un audzināšana

Faktors - audzināšanas darba
plānošana

1. Skola plāno audzināšanas darbu, sadarbojoties vadības komandai, pedagogiem, atbalsta personālam un vecākiem.
2. Skolā ir izstrādāti darba virzieni audzināšanas mērķa un uzdevumu īstenošanai trīs gadu periodam.
3. Skolā ir sistēma, kā izvērtēt sasniegtos rezultātus audzināšanas darbā, un skola tos izmanto.

Kā īsti sakārtot procesu,
kurš saistās ar audzināšanu:

1. Audzināšanas darba prioritāšu uzmanības centrā ir skolēns jeb vīzija par skolēnu.
2. Audzināšanas darba prioritātes ir cilvēkcentrētas jeb sniedz norādi par to, ka izglītības process ir vērtīborientēts.
3. Audzināšanas darba prioritātes respektē pieeju, ka audzināšanas ir integrēta izglītības procesa daļa, t.i. izglītība = mācības un audzināšana.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Audzināšana un kvalitātes vērtēšana

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Izglītības iestādes dokumentācijas izpēte

- Akreditācijā notiek šādu dokumentu izpēte:
 - Izglītības iestādes nolikums.
 - **Pašnovērtējuma ziņojums par iepriekšējo mācību gadu.**
 - Izglītības iestādes pedagogu izglītību, profesionālo kvalifikāciju un profesionālās kompetences pilnveidi apliecinoši dokumenti.
 - Dati par izglītības iestādes pedagogiem un tehnisko personālu no Sodu reģistra.
 - Neattaisnoto mācību kavējumu uzskaitē un rīcība to novēršanai.
 - Izglītības programmas un mācību plāna, mācību priekšmetu stundu un nodarbību grafiks.
 - Izglītības iestādes pedagogu tarififikācija.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Dokumenti, kuriem jābūt pieejamiem akreditācijas komisijai

1. Līdz 1.oktobrim izglītības iestādes pašnovērtējuma ziņojums par 2018./2019.māc.g., pēc 1.oktobra izglītības iestādes pašnovērtējuma ziņojums par 2019./2020.māc.g.
2. Izglītības iestādes attīstības plānošanas dokuments.
3. Izglītības iestādes aktuālā vērtēšanas kārtība.
4. Izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumi un noteiktā kārtība par mācībām 2020./2021.māc.g.
- 5. Izglītības iestādes audzināšanas darba analīze par 2019./2020.māc.g. un informācija par audzināšanas darba prioritātēm trīs gadiem.**
6. Izglītības iestādes aktuālais mācību stundu / nodarbību saraksts.
7. Fakultatīvo un interešu izglītības nodarbību saraksts (tur, kur attiecināms).
8. Pieeja e-klasei/mykoob u.tml. ar administratora paroli.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Situāciju analīzes - piemērs

Iepazīstoties ar normatīvajiem dokumentiem, kuri regulē izglītības iestāžu darbību, var secināt, ka audzināšana ir izglītības procesa integrēta daļa.

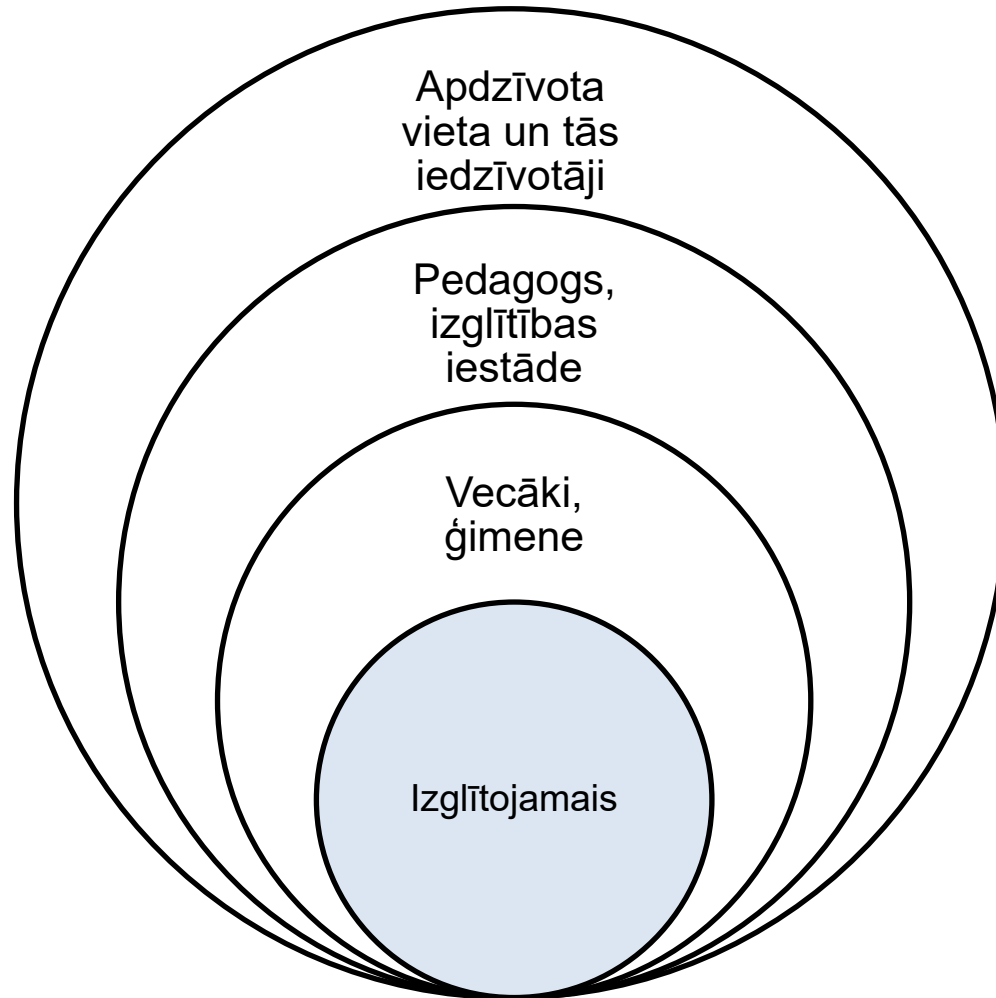
Jautājumi:

1. Ko īsti tas nozīmē?
2. Par ko atbildību šajā gadījumā uzņemas vecāki, pedagogi, izglītojamie paši?
3. Kas ir instrumenti, ar kuriem pedagogs veic audzināšanu mācību stundā / nodarbībā?
4. Kādas mācību organizācijas formas tiek izmantotas Jūsu darbā? Ja lūgtu procentuāli atbildēt, kuras mācību organizācijas formas ir noteicošās Jūsu izglītības iestādes darbā, kuras tās būtu? Kādēļ? Kāda ir šī procesa ietekme uz izglītojamo sasniegumiem ikdienas darbā un valsts pārbaudes darbos? Lūdzu izskaidrojiet un pamatojiet savu redzējumu!

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Izglītības iestāde un audzināšana

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Pilsoniskā audzināšana

Pilsoniskās audzināšanas un pilsoniskās līdzdalības struktūrmodelis

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Pedagogs un līderība

Pedagogs māca

Pedagogs vada
mācīšanos

Pedagogs konsultē
par mācīšanos

Pedagogcentrēts

Izglītojamo
centrēts

Izglītojamo
vadīts

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Šodien

Audzināšana

Izglītības
kvalitāte un
audzināšana

Audzināšana
un kvalitātes
vērtēšana

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Izglītības kvalitātes valsts dienests

Smilšu iela 7, Rīga, LV-1050

Tālr. +371 67222504, e-pasts: ikvd@ikvd.gov.lv,

www.ikvd.gov.lv

Twitter konts: @IKVD_gov_lv

Uzticības tālrunis: +371 67358075 (automātiskais atbildētājs)